

ТЕНДЕНЦІ РОЗВИТКУ “КОНФЛІКТНОЇ” КОНКУРЕНЦІЇ МІЖ МІЖНАРОДНИМИ ІНТЕГРАЦІЙНИМИ ОБ’ЄДНАННЯМИ

Заяць О.І.

к.е.н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин
ДВНЗ “Ужгородський національний університет”

Особливе місце в системі «співробітництво-суперництво» займає так звана «конфліктна» конкуренція, у межах якої одночасно розвиваються дві різноспрямовані тенденції.

Перша спирається на потенціали лідерів міжнародних інтеграційних об’єднань та приводить до появи нових «розподільних меж» на основі трансрегіональних проєктів у процесі зближення міжнародних інтеграційних об’єднань. Так, наприклад, сьогодні у Азійсько-Тихоокеанському регіоні одночасно розвиваються проєкти ТТП (наразі у форматі «ТТП мінус 1»), Ініціатива «Пояс і шлях», проєкти АСЕАН+6 і Всеосяжне регіональне економічне партнерство (ВРЕП), Індо-Пацифік. І хоча їх масштабність та перспективність не викликає сумнівів, різноспрямованість підходів держав регіону до майбутніх форматів взаємодії, економічне наповнення та відсутність прийнятної для всіх міжнародних інтеграційних об’єднань моделі співробітництва для занадто різноманітного євразійського й азійсько-тихоокеанського простору веде до відродження елементів «трансрегіональної хаотизації».

Друга тенденція розвивається завдяки кумулятивному ефекту трансрегіональних зв’язків (насамперед прагматичного економічного співробітництва), стимулюючих потенціал злиттів міжнародних інтеграційних об’єднань, причому провідну роль відіграють держави, що входять одночасно в різні трансрегіональні об’єднання, сприяючи їх злиттю. При цьому прискорена взаємодія міжнародних інтеграційних об’єднань пов’язана, перш за все, із розвитком трансрегіональних асоціацій взаємодії регіональних структур та регіональних лідерів (інституційний чинник). Це об’єктивно спричиняє перегляд принципів глобального управління на рівні міжнародних організацій та створення нових глобальних норм і стандартів у існуючих і нових міжнародних інтеграційних об’єднань.

Якщо характеристикою першої тенденції виступає переоцінка ефективності трансрегіональних проєктів для національного розвитку, повернення до традиційних двосторонніх міждержавних економічних відносин і «ситуативних» міжнародних союзів, то другої – формування багатофакторної рівноваги та конкурентної сили країн, що входять у міжнародні інтеграційні об’єднання (або «трансрегіональної мозаїки»), що конструктивно розвивається на основі взаємоперетину та транспарентності інтересів міжнародних інтеграційних об’єднань, делегування суверенітетів та зростання ролі недержавних акторів). Перевага другої тенденції порівняно з першою прослідковується наразі більш чітко, оскільки вона пов’язана з нелінійністю процесів «співробітництво-суперництво» (періоди інтенсифікації і спаду) та вписується у контекст дії

мегатрендів світової економіки (відповідність інтенсивності трансрегіональних зв'язків фазам посилення і послаблення глобальних трендів).

Оскільки конкуперация може бути як усвідомленим і цілеспрямованим вибором, так і ефектом від дій партнерівміжнародних інтеграційних об'єднань, що переслідують принципово інші інтереси, формати економічного співробітництва та суперництва між МІО можуть бути різні. Це і прийняття єдиних рішень з окремих питань трудового та екологічного законодавства, і готовність брати більшу частку відповідальності за ефективне виконання економічних зобов'язань (впровадження інституту вирішення суперечок). У зв'язку з цим значної ваги набуває ефект переливання на основі інституціоналізації периферійних стосовно економіки сфер співробітництва [1]. Артикульована мета щодо створення стабільних коопераційних моделей міжнародних інтеграційних об'єднань ґрунтується на сталому розвитку співробітництва як системного ефекту, а не як результату цілеспрямованої поведінки. Якщо конкуренція являє собою зміщення фокусу співробітництва на альтернативні пропозиції, пов'язані з послабленням довіри та скороченням відносної переваги конкурента, зменшенням його економічної сили, то кооперація цілком лежить у інституційній площині і з розвитком поліпшує контекст трансрегіональних процесів. Отже, за інших рівних умов виявляється, що конкуперация, яка раніше була пов'язана з логікою конкурентних моделей в економічній сфері, є сьогодні важливим чинником розвитку трансрегіонального співробітництва між міжнародними інтеграційними об'єднаннями, збільшення його інтегрованої конкурентної сили.

Список використаних джерел:

1. Achievements and Benefits.How Has the Region Benefited? APEC. URL: <https://www.apec.org/About-Us/About-APEC/Achievements%20and%20Benefits>